ΟΙ ΤΡΑΓΙΚΟΙ ΑΚΡΟΒΑΤΕΣ

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ--ΟΒΙΔΑ !...

Παιγνίδια μὲ τὸ θάνατο. Ἡ μαρτυρικὴ ζωὴ τοῦ ἀκροβάτου Ρισάρ. Τὸ πρωτότυπο «νούμερο» τοῦ Τσακκίνι. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἐκσφενδονίζεται μέσα ἀπὸ ἕνα κανόνι σὰν ὀβίδα. Πῶς λειτουργεῖ τὸ κανόνι. Ἡ τραγῳδία τοῦ Ρισάρ. Πῶς σκοτώθηκε ἡ Λίλιαν Λετρέλ. Μιὰ δραματικὴ σκηνὴ στὸ «Σιρκ ντὲ Παρὶ», κλπ.

ΝΑΣ ἀκροβάτης σκοτώθηκε τὴν περασμένη ἑβδομάδα στὸ Παρίσι. Αὐτὸ τὸ περιστατικὸ φαίνεται ἁπλό, κοινό, δίχως κανένα γενικὸ ἐνδιαφέρον. Εἶνε σὰν νὰ λέει κανείς : "Ἕνας ἀεροπόρος κάπερε στὸν ἀέρα, ἕνας ναύτης γάθηκε στὴ θάλασσα, ἕνας Μεξικανὸς ἐπαναστάτης τουφεκίστηκε, μιὰ κβεντέττα τῆς ὀθόνης αὐτοκτόνησε. Μά, ἀτ' ὅλους αὐτοὺς τοὺς θανάτους, τὸ δρᾶμα τοῦ ἀκροβάτου εἶνε τὸ πιὸ συγκινητικὸ ἀτ' ὅλα, γιατί κ' ὁ ἴδιος εἶνε ἄξιος τοῦ πιὸ μεγάλου καὶ τοῦ πιὸ εἰλικρινοῦς οἴκτου. Ὁ ἀεροπόρος ἔχει τὴ δόξα, ὁ ναύτης τὸ θρῦλο του, ἡ γενᾶκα τοῦ κινηματογράφου τὶς ἐρωτικές της ἱστορίες. Ὁ ἀκροβάτης δὲν ἔχει τίποτ' ἄλλο, παρὰ τὴ σκληρὴ κ' ἀχάριστη καθημερινὴ δουλειά του, τὸ μισθό του, ἄξιον λόγου ἂν πετύχει, ἀσήμαντον ἂν δὲν ἀρέσει καὶ στὸ τέλος αὐτῶν τῶν ἐξαντλητικῶν προσπαθειῶν καὶ κόπων, τὸ θάνατο !...

Ὁ ἀκροβάτης παίζει μὲ τὸ θάνατο. Τὸν ἀγγίζουν καθημερινῶς τὰ κρύα φτερὰ τοῦ σκοτεινοῦ αὐτοῦ θεοῦ. Στὴν ἀρχὴ, ἡ συνήθεια ἐξαφανίζει κάθε φόβο. Ἔπειτα ἡ ἰδέα τοῦ θανάτου γίνεται ἕνα εἶδος ἐρωτισμοῦ, μιὰ δύναμις, μιὰ ἀκατανόητη ὁρμή. Ὅλ' αὐτὰ ἐννοεῖται, ὅταν ὁ λόγος γιὰ τὸν ὁποῖον ριφκινδυνεύουμε εἶνε εὐγενικός, ὑψηλός, ἀξιοθαύμαστος. Ἀλλὰ ὁ ἀκροβάτης δὲν ἔχει ἕναν τέτοιο εὐγενικὸ λόγο. Ὁ θάνατος εἶνε κοντά του, κάθε μέρα, ὅπως τὸ μαγιὸ του, ἡ πούδρα του, τὰ σχοινά του. Καὶ μιὰ μέρα, σπάει ἄξαφνα τὸ σχοινὶ κ' ὁ ἀκροβάτης πέφτει μέσα στὴ μαύρη ἀγκαλιὰ τοῦ θανάτου..

Ἕνας ἀκροβάτης σκοτώθηκε, λοιπόν, τὴν περασμένη ἑβδομάδα στὸ Παρίσι. Τὸν ἔλεγαν Ρισάρ. Ἡ μητέρα του ἦταν ἱππεύτρια κ' ὁ πατέρας του ἕνας μέτριος θαυματοποιός. Ὁ Ρισάρ, ἀπὸ μικρός, συνήθισε στὴ ζωὴ τοῦ ἱπποδρομίου. Ἔγινε ἄνθρωπος - ὀβίδα, ἕνας ἀπὸ ἐκείνους τοὺς ἀκροβάτες, ποὺ καταπλήσσουν μὲ τὶς ἱσορροπίες τους καὶ τέλος δένουν τὰ πόδια τους πίσω στὸ λαιμό τους ἢ περνοῦν σὰν φίδια μέσα ἀπὸ τὰ ξύλα μιᾶς καρέκλας. Ὁ Ρισάρ ὅμως θὰ γινόταν κ' αὐτὸς ἕνας μέτριος ἀρτίστας τοῦ τσίρκου, σὰν τὸν πατέρα του, ὃν δὲν ἀνεκάλυπτε μιὰ μέρα τὸν ἄνθρωπο - ὀβίδα.

Ὁ ἄνθρωπος - ὀβίδα εἶνε δημιουργία, ἐπινόησις, ἐφεύρεσις, ἑνὸς Γερμανοϊταλοῦ ἀκροβάτου : τοῦ Τσακκίνι. Ξέρετε τώρα τί εἶνε αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος - ὀβίδα ; Ἕνα πελώριο κανόνι, ἕνα τρομαχτικὸ τηλεβόλο, τοποθετεῖται στὴ μέση τοῦ ἱπποδρομίου ἢ στὸ ὕπαιθρο. Δέκα μέτρα πιὸ πέρα τεντώνεται ἕνα δίχτυ. Ἔπειτα ὁ ἀκροβάτης γλυστράει καὶ χάνεται μέσα στὸ τηλεβόλο, σὰν ζωντανὴ ὀβίδα. Ὁ βοηθός του τότε κάνει μερικοὺς χειρισμοὺς κ' ἄξαφνα ἀκούγεται μιὰ κανονιά. Καὶ μέσα ἀπὸ τὶς λάμψεις τοῦ μπαρουτιοῦ καὶ τοὺς καπνούς, ὁ ἄνθρωπος - ὀβίδα πετιέται στὸν ἀέρα καὶ πέφτει δέκα μέτρα πιὸ πέρα, πάνω στὸ δίχτυ. Ἐννοεῖται ὅτι ὁ ἀκροβάτης δὲν ἐκσφενδονίζεται ἀπὸ τὴν ἔκρηξη τοῦ μπαρουτιοῦ. Κανεὶς ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ ν' ἀνθέξῃ σὲ μιὰ τέτοια ἐκτίναξη. Ὁ ἀκροβάτης ἐκσφενδονίζεται στὸν ἀέρα μ' ἕνα ἀτλὸ κ' ἀθῶο «κόλπο».

Μέσα στὸ κανόνι εἶνε ἕνα πολὺ δυνατὸ ἐλατήριο, ἀτάνω στὸ ὁποῖο ἀκουμποῦν τὰ πόδια τοῦ ἀκροβάτου. Ἡ ἐκτίναξις αὐτοῦ τοῦ ἐλατηρίου εἶνε ἀρκετὴ γιὰ νὰ στείλῃ τὸν ἀκροβάτη πάνω στὸ προστατευτικὸ δίχτυ. Κουρντίζουν λοιπὸν τὸ ἐλατήριο, ἐτοιμάζουν τὸν κρῦο καὶ τὸν καπνὸ τῆς κανονιᾶς μ' ἕνα εἰδικὸ κ' ἐξαίρετο μπαροῦτι, ποὺ παίρνει φωτιὰ τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς ποὺ ἐκτινάσσεται τὸ ἐλατήριο, καὶ τὸ «νούμερο» ἀρχίζει. Ἡ ἀποστάσεις εἶνε ὑπολογισμένες μὲ μαθηματικὴ ἀκρίβεια καὶ στὸ κάτω - κάτω τῆς γραφῆς δὲν ξηλοῦν ἀπὸ τὸν ἀκροβάτη τίποτ' ἄλλο, παρὰ ψυχραιμία καὶ μιὰ ἀκινησία νευροῦ.

Ὁ Ρισὰρ εἶδε μιὰ μέρα αὐτὸ τὸ ἐντυπωσιακὸ «νούμερο» τοῦ Τσακκίνι καὶ τὸ δουλεύσε κ' αὐτός. Ἡ ἐπιτυχία του ἦταν θριαμβευτική ... Ὑπῆρχαν τώρα δυὸ ἄνθρωποι - ὀβίδες, περιέρχομοι σ' ὅλη τὴν Εὐρώπη, ὁ Τσακκίνι κ' ὁ Ρισάρ.

Πρῶτος ὅμως ὁ Τσακκίνι πλήρωσε μὲ τὴ ζωή του τὴν ἐφεύρεσι αὐτὴ τοῦ ἀνθρώπου - ὀβίδα. Εἴτε γιατί δὲν λειτούργησε καλὰ τὸ ἐλατήριο τοῦ τηλεβόλου, εἴτε γιατί τὸ ἔχτε ἦταν πιὸ κοντά, ὁ Τσακκίνι ἐκσφενδονίσθηκε στὸν ἀέρα κ' ἔσπασε τὸ κεφάλι του πάνω σ' ἕναν τηλεγραφικὸ στῦλο.

Κατόπιν αὐτοῦ ὁ Ρισὰρ τρομοκρατήθηκε λιγάκι. Κατάλαβε γιὰ πρώτη φορὰ ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ ἔχῃ τυφλὴ ἐμπιστοσύνη στὸ ἐλατήριο. Ἔπειτα, εἶχε πειὰ γεράσει. Τελείωσε λοιπὸν τὸ συμβόλαιό του καὶ ἀποτραβήχτηκε ἀπὸ τὰ ἱπποδρόμια.

Ὁ ἄνθρωπος - ὀβίδα, τὴ στιγμὴ ποὺ τινάζεται ἔξω ἀπ' τὸ κανόνι

Ἀπὸ τότε δὲν ὑπῆρχε πειὰ κανένας ἄνθρωπος - ὀβίδα στὴν Εὐρώπη. Τὴν περασμένη ὅμως ἑβδομάδα ὀργανώθηκε στὸ Παρίσι μιὰ φιλανθρωπικὴ γιορτὴ, στὴν ὁποία θὰ ἐλάμβανε μέρος κ' ἕνα ἱππεύρισμα μὲ τοὺς «ἀρτίστες» του. Ὁ διευθυντὴς τοῦ ἱπποδρομίου θυμήθηκε τὸν Ρισάρ, τὸν ἄνθρωπο - ὀβίδα, ποὺ ζοῦσε ἥσυχα στὸ σπιτάκι του, καὶ τὸν ἔπεισε νὰ λάβῃ κ' αὐτὸς μέρος στὴ φιλανθρωπικὴ γιορτή.

—Ἕνας ἄνθρωπος σὰν καὶ σένα δὲν πρέπει νὰ λείψῃ τοῦ εἶπε. Ἔλα, Ρισάρ ! Ξέχασες λοιπὸν τοὺς παλιοὺς θριάμβους σου !...

Ὁ Ρισὰρ στὴν ἀρχὴ δίσταζε. Ἔπειτα δέχτηκε κ' ἔβγαλε ἀπὸ μιὰ ἀποθήκη τὸ σκουριασμένο πειὰ τηλεβόλο του.

Μά, παρ' ὅλη τὴ χαρὰ καὶ τὴν εὐθυμία τῆς γιορτῆς, ὁ Ρισὰρ ἦταν μελαγχολικός, μὲ βαρεια καρδιά.

—Εἶνε ἡ τελευταία φορά ! Ἡ τελευταία !... ψιθύριζε κάθε τόσο, κοινωνῶντας θλιβερὰ τὸ κεφάλι του.

Κ' ἀλήθεια, ἦταν ἡ τελευταία φορὰ ποὺ ἔκανε μιὰ τέτοια ἐπίδειξι. Τὸ σῶμα του ἐκσφενδονίσθηκε στὸν ἀέρα, μὰ δὲν ἔφτασε στὸ δίχτυ, γιατί ἦταν σκουριασμένο τὸ ἐλατήριο τοῦ κανονιοῦ. Κ' ὁ Ρισὰρ ἔπεσε κ' ἔγινε μιὰ ἄμορφη μάζα καταγῆς !...

Μὰ δὲν εἶνε τίποτε... Μὴ συγκινεῖσθε... Σκοτώθηκε ἕνας ἀκροβάτης !...

Γνώρισα ἄλλοτε κ' ἕναν ἄλλο γέρο, τὸν Ντζελμάχο, ἕναν περίφημο σχοινοβάτη, ὁ ὁποῖος ἐπὶ πενῆντα χρόνια θριάμβευε στὰ ἱπποδρόμια τῆς Εὐρώπης. Εἶχε περάσει μάλιστα καὶ τοὺς καταρράχτες τοῦ Νιαγάρα, πάνω σ' ἕνα σιδερένιο σύρμα.

Ὀγδόντα χρόνων ὅμως θέλησε νὰ κάνῃ πάλιν μερικὲς ἐπιδείξεις πάνω στὸ σχοινί, γιὰ τελευταία φορά. Ἔ, λοιπόν, ἔπεσε κ' ἔσπασε τὴ σπονδυλική του στήλη !...

Αὐτὸς εἶνε ὁ ἀδυσώπητος νόμος τῶν ἀκροβατῶν. Θὰ πέσουν κάποια μέρα !...

Οἱ πιὸ ἐκπληκτικοὶ ἀκροβάτες τῆς ἐποχῆς μας εἶνε οἱ περίφημοι «Τρεῖς Κοντόναι». Ὁ ἕνας ἀτ' αὐτοὺς εἶχε παντρευτῆ μία ἐπίσης διάσημη ἀκροβάτισσα, τὴν Λίλιαν Λετρέλ, ποὺ ἔκανε μιὰ θριαμβευτικὴ σειρὰ ἀπὸ θαύματα, πάνω στὸ σχοινί, στὴ μέση τοῦ τσίρκου. Ἡ Λίλιαν Λετρὲλ ἔπαιζε στὸ Ἀμστερνταμ. Οἱ Κοντόναι στὸ Παρίσι.

Ἕνα βράδυ, ἡ Λίλιαν ἔπεσε καὶ σκοτώθηκε. Ἀμέσως λοιπὸν τηλεφώνησαν τὴν εἴδησι στὸ διευθυντὴ τοῦ «Σίρκ ντὲ Παρίς», ὅπου δούλευαν οἱ Κοντόναι. Ὁ διευθυντὴς δὲν εἶπε τίποτε. Ἐκείνη τὴν ὥρα οἱ Κοντόναι ἔκαναν τὸ «νούμερό» τους. Ἔπειτα ὅμως, ὅταν τελείωσαν, ὁ διευθυντὴς τοῦ «Σίρκ ντὲ Παρὶ» ἔπιασε ἀπὸ τὸ μπράτσο τὸν ἄνδρα τῆς ἄτυχης Λίλιαν Λετρὲλ καὶ τοῦ εἶπε τὴν τραγικὴ εἴδησι.

—Τὸ ἤξερα.... τοῦ ἀπάντησε ὁ ἀκροβάτης, ξεσπώντας σὲ λυγμούς. Μοῦ τὸ εἶχαν τηλεφωνήσει κ' ἐμένα. Μὰ ἔπρεπε νὰ κάνω τὸ «νούμερό» μου πρῶτα...

Αὐτὴ εἶνε ἡ τύχη τῶν ἀκροβατῶν : Νὰ παίζουν μὲ τὸ θάνατο...

Μ. ΛΕΚΟΚ

του προέβη ἀόμη καὶ γιατί δὲν μποροῦσε νὰ βλέπῃ τὴν ὄμορφη κόρη του νὰ κλαίῃ ἀπὸ τὸ πρωῖ μέχρι τὸ βράδυ, γιὰ τὴν ταπείνωσι ποὺ εἶχε πάθει, νὰ παντρευθῆ δηλαδὴ ἕναν Γερμανὸ κατάσκοπο !...

Μετὰ ἕνα μῆνα, ἀπὸ τὰ Γερμανικὰ χαρακώματα σκορπίστηκε στὸ Μέτωπο ἕνα τρομαχτικὸ ἀέριο. Οἱ στρατιῶτες, πανκόβλητοι, δὲν ἤξεραν πῶς νὰ προφυλαχθοῦν ἀτ' αὐτὸ τὸν θάνατο, ποὺ τοὺς θέριζε τὰ σπλάχνα. Χιλιάδες Γάλλων πέθαναν κάθε μέρα ἀπὸ τὸ νέο ἐξολοθρευτικὸ ἀέριο τῶν Γερμανῶν. Τὸ Γενικὸ Ἐπιτελεῖο τὰ εἶχε χαμένα κυριολεκτικῶς. Ὅλοι οἱ γιατροὶ κ' οἱ ἐπιστήμονες κινητοποιήθηκαν γιὰ νὰ ἀνακαλύψουν εἰδικὲς μάσκες γιὰ τοὺς στρατιῶτες. Ἀλλὰ χρειάστηκε πολὺς καιρὸς ὥσπου νὰ τὸ κατορθώσουν. Σ' αὐτὸ τὸ διάστημα, δέκα χιλιάδες στρατιῶτες εἶχαν πληρώσει μὲ τὴ ζωή τους αὐτὴ τὴν ἐπιτυχία τοῦ Ἔρνστ Γκούτεμπεργκ.

Μά, ὅπως ὅλοι οἱ ἐγκληματίαι, ἔτσι κ' αὐτὸς ὁ τολμηρὸς κατάσκοπος τῆς Γερμανίας τιμωρήθηκε σκληρὰ ἀπὸ τὴ Θεία Δίκη. Σήμερα εἶνε ἕνας δυστυχισμένος ἄνθρωπος, ποὺ βασανίζεται ἀπὸ τρομαχτικοὺς ἐφιάλτες καὶ ζῆ σὰν ἐρημίτης στὸ κτῆμα του, μακρυὰ ἀπὸ κάθε χαρά...